

Festa Major

Santa Fe del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Al nucli de Santa Fe del Penedès

Coordenades:

Latitud: 41.38457
Longitud: 1.72094
UTM Est (X): 393056
UTM Nord (Y): 4582239

Classificació

Número de fitxa 08249 - 27
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Oriol Vilanova
Data de registre de la fitxa: dl., 17/03/2008 - 01:00

Descripció

Festa Major que se celebra anualment a Santa Fe del Penedès, el tercer diumenge d'octubre. Els actes principals són el pregó, que es pronuncia el divendres a la nit d'aquell cap de setmana, i que assenyala l'inici de la Festa Major; la tronada dissabte al migdia i els focs d'artifici a la nit, i molt especialment els actes de diumenge, el dia fort de la Festa Major. El dia comença per l'ofici matinal, després del qual es fa la processó i entrada de Santa Fe a l'església, la cercavila, en què participen els balls folklòrics fent una ofrena a la

santa; i el ball vermut. Aquest dia estan convidats els gegants de la Granada i els Falcons de Vilafranca, els quals participen igualment a la cercavila.

El dilluns al matí es celebra una missa de difunts, a més d'organitzar-se diversos jocs pels infants.

L'animació infantil continua per la tarda, mentre que al vespre hi ha ball.

Els balls folklòrics més destacats que surten a les cercaviles de la Festa Major són:

- El Drac de Santa Fe, anomenat Parellot (veure fitxa 28).

- Els Caps Grossos de Santa Fe. Creats el dia 28 de novembre de 1993, en aquell moment, el grup estava format per nou nens i nenes del municipi de Santa Fe.

Segons Teresa Sadurní, des de l'any 2000, el dia 12 d'octubre al matí s'organitza una trobada d'intercanvi de plaques de cava, ocasió en la que els cellers del municipi confeccionen una placa especial i una commemorativa. Aquest acte s'ha anat integrant dins del programa de la Festa Major.

Observacions:

Part de la informació d'aquesta fitxa prové de l'entrevista mantinguda amb la senyora Teresa Sadurní el dia 02/07/08.

Història

La Festa Major ha estat sempre organitzada per diferents societats de Santa Fe. Es va arribar a donar el cas de celebrar dues festes majors, a causa de divergències ideològiques entre les diferents societats, però això no ha tornat a succeir des dels anys trenta. Es té constància que l'any 1897 fou el primer en què l'Ajuntament va acordar col·laborar en l'esplendor de la festa amb l'aportació de 50 pessetes. També es conserva una acta de l'Ajuntament, del dia 5 d'octubre de 1920, en què s'acordava que el dia de la Festa Major d'aquell any, 8 d'octubre, tot el consistori aniria a ofici amb les faixes vermelles d'esquerra a dreta, amb les vares de l'autoritat i acompanyats per una orquestra, des de la Casa de la Vila fins a l'atri de l'església parroquial.

Antigament era tradició que els músics cantessin i toquessin durant l'ofici religiós, que era molt solemne. Després es feia la processó amb acompanyament de la mateixa orquestra que s'havia contractat per al ball. La relíquia de Santa Fe era portada pel capellà i al final de la cerimònia es repartien talls de coca beneïda. Una altra tradició lligada amb la Festa Major que actualment s'ha perdut és l'anomenada del "llevat de taula" (veure fitxa 49).

Durant molts anys, la Societat organitzava actes que se celebraven entre el diumenge i el dilluns. No va ser fins a la dècada dels anys 70 del segle XX quan la festa es va allargar i va durar tres dies (dissabte, diumenge i dilluns); actualment es comença ja el divendres amb el pregó.

El ball de Festa Major era i és un dels actes més celebrats. Antigament hi havia el ball de rams, en què un noi comprava un ram de varietats i el regalava a una noia amb la qual ballaria el ball. Qui no portava ram havia de deixar de ballar. Igualment, en totes les sessions del ball es sortejava una toia. El diumenge, durant el ball de nit, era tradicional fer el "vals dels socis casats": els músics executaven un vals, i els socis casats formaven una rotllana ballant amb les seves esposes o filles. Una parella es posava al mig de la rotllana; quan aquesta voltava cap a la dreta, les altres parelles voltaven cap a l'esquerra i a l'inrevés. Als darrers compassos del vals es barrejaven totes les parelles. En el ball de dilluns a la tarda es feia el "vals de socis solters", que funcionava igual que l'anterior, però es podia ballar amb qui es volgués.

També antigament era habitual que cada casa tingués un músic a dinar o a sopar, tan el diumenge com el dilluns, per tal de col·laborar en les despeses de manutenció de l'orquestra. Això es va mantenir fins als anys 70, a partir de llavors es podia triar entre tenir un músic durant un àpat o abonar 100 pessetes. Avui en dia aquest fet ja no es dona.

A més dels balls típics de Festa Major es feia tota una sèrie d'actes festius que amb el pas dels anys han canviat; fins fa ben poc era tradicional d'organitzar una tómbola parroquial.

De mica en mica, els actes de la Festa Major van sortir al carrer; a la dècada dels anys setanta es començà a fer el castell de focs d'artifici el dissabte a la nit, i més tard s'incorporaren les cercaviles amb majorettes, castells, banda de música,.. En els darrers anys el carrer s'ha consolidat com un dels llocs protagonistes de la festa, amb la incorporació del Drac i els cap-grossos de Santa Fe.

El dia 2 d'octubre de 1946 fou acordat pel consistori que el dia de la Festa Major, que s'havia de celebrar aquell any el 8 d'octubre (el diumenge després del 6, dia de Santa Fe), es traslladaria al tercer diumenge, ja que la verema d'aquell any portava retard. A partir d'aquell any, la Festa Major es celebrà el tercer diumenge d'octubre.

A la Festa Major de l'any 1991 s'estrenaren com a ball els Diablers de Santa Fe. Hi participaven 20 nois i noies del poble, essent cap de colla Jaume A. Escudé. Van participar en solitari a la concentració de diablers celebrada l'any 1992 a la Granada i acompanyaven al Parellot en totes les seves actuacions. Actualment el ball està dissolt.

Bibliografia

VENDRELL I VENDRELL, Remei, et alii. (1994): "Santa Fe del Penedès. Un municipi històric al cor de l'Alt Penedès." Edita: Ajuntament de Santa Fe del Penedès. Santa Fe del Penedès, p. 110; 207; 209-213; 217-221.

Pàgina web de Santa Fe del Penedès: www.stafe.net/Festes.aspx.

Pàgina web: www.vilafranca.com/santafe/santafe/parellot.htm.

